

UZASADNIENIE

Powód, J. U. w pozwie z dnia 17 września 2014 roku wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, Wydział XII Gospodarczy w dniu 9 sierpnia 2007 roku, sygn. akt XII GNc 3443/07, któremu postanowieniem z dnia 6 listopada 2007 roku została nadana klauzula wykonalności co do kwoty 101.275,84 zł oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwu powód podał, że na wskazaną kwotę 101.275,84 zł złożyła się kwota 76.324,27 zł tytułem zasądzonych kapitału, kwotę 941,25 zł tytułem kosztów postępowania nakazowego, kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, kwotę 6.300,42 zł tytułem zasądzonych odsetki do 22 listopada 2007 roku, kwotę 900 zł tytułem kosztów adwokackich w egzekucji, co dało łącznie 88.065,94 zł, a nadto 15 % z kwoty 88.065,94 zł czyli 13.209,90 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego, co łącznie wyniosło 101.275,84 zł. Podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego stanowił, w ocenie powoda, fakt, że w dniu 24 września 2007 roku za powoda zapłaciło pozwanej z tego tytułu wykonawczego kwotę 53.057,21 zł Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.. Pozwana zawiadomiła powoda pismem z dnia 14 kwietnia 2011 roku, że swoją wierzytelność w kwocie 76.324,27 zł wynikającą z ww. nakazu zapłaty sprzedała (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.. Pozwana w piśmie tym przyznała, że tytułem przelewanej wierzytelności pozwana do dnia przelewu otrzymała wpłatę kwoty 53.057,21 zł, ale pozwana nie podała z jakiego tytułu i od kogo otrzymała kwotę 53.057,21 zł i o tę kwotę pomniejszona została kwota będąca przelewem wierzytelności.

(pozew k. 2 – 4).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazano, że postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi zostało umorzone z uwagi na dokonaną cesję wierzytelności. Tytuł wykonawczy na podstawie, którego pozwana prowadziła w stosunku do powoda postępowanie egzekucyjne, z chwilą przelewu wierzytelności utraciło całkowitą możliwość wykonania, czyli zdolność do prowadzenia egzekucji, albowiem pozwana przestała być wierzycielem z tytułu określonej w tytule wykonawczym wierzytelności.

(odpowiedź na pozew k. 52 – 55)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 9 sierpnia 2007 roku przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, Wydział XII Gospodarczy, sygn. akt XII GNc 3443/07 orzeczono by J. U. zapłacił P. – (...) sprzedaży spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości B. kwotę 76.324,27 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 marca 2007 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.541,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 6 listopada 2007 roku wskazanemu wyżej nakazowi zapłaty została nadana klauzula wykonalności.

(nakaz zapłaty k. 11-12)

W dniu 24 września 2007 roku Towarzystwo (...) SA wypłaciła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością odszkodowanie w kwocie 53.057,21 zł z tytułu ubezpieczenia kredytu kupieckiego, która to kwota objęta była przedmiotowym tytułem wykonawczym.

(dowód: monit k. 14, bezsporne)

W dniu 22 listopada 2007 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie, w sprawie o sygn. akt KM 2172/07 wszczął egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego obejmującego nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2007 roku, sygn. akt XII GNc 3443/07, przeciwko dłużnikowi J. U., w zakresie całej należności głównej 76.324,27 zł nie uwzględniając wypłaty wskazanego wyżej odszkodowania.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 13, akta komornicze KM 2172/07 k. 13)

W dniu 17 grudnia 2007 roku wierzyciel cofnął wniosek egzekucyjny w zakresie kwoty 53.057,21 zł.

(dowód: pismo k. 17 akt komorniczych KM 2172/07)

W piśmie z dnia 4 stycznia 2008 roku złożonym do komornika, wierzyciel poinformował, że dnia 24 września 2007 roku (...) SA wypłaciło tytułem odszkodowania na rzecz wierzyciela kwotę 53.057,21 zł. Stąd wierzyciel oświadczył, że podtrzymuje wniosek o przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego co do kwoty 23.267,06 zł a także kosztów postępowania sądowego w wysokości 4.541,25 zł w tym kwoty 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i 6 zł tytułem kosztów klauzuli wykonalności.

(pismo k. 66, pismo k. 20 akt komorniczych KM 2172/07)

W lutym 2009 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zmieniła nazwę na (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

(dowód: odpis z KRS k. 125 – 135)

W dniu 16 marca 2009 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie A. S. zawiadomił dłużnika J. U. o wszczęciu egzekucji na wniosek wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. na podstawie tytułu wykonawczego obejmującego nakaz zapłaty z dnia 9 sierpnia 2007 roku wydany przez Sąd Rejonowy w Poznaniu z nieruchomości dłużnika, dla której przez Sąd Rejonowy w Krotoszynie została urządzona księga wieczysta nr (...).

(dowód: zawiadomienie k. 99)

W dniu 13 kwietnia 2011 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. złożyła wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego i zwrot tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę egzekucji.

(dowód: wniosek k. 67)

Pismem z dnia 14 kwietnia 2011 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. zawiadomiła J. U. o dokonanych przelewach wierzytelności.

(dowód: zawiadomienie k. 16)

W dniu 15 kwietnia 2011 roku pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. zastała zawarta umowa przelewu wierzytelności, mocą której (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przełała odpłatnie na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. wierzytelność objętą nakazem e zapłaty Sądu Rejonowego w Poznaniu, Wydział XII Gospodarczy z dnia 9 sierpnia 2007 roku, sygn. akt XII GNc 3443/07 w zakresie należności głównej 76.324,27 zł pomniejszonej o kwotę 53.057,21 zł dokonanej spłaty.

(dowód: umowa z załącznikami k. 100 – 107)

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2011 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie A. S. umorzył prowadzone postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi J. U. na podstawie art. 825 pkt. 1 k.p.c. i zwrócił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. oryginał tytułu wykonawczego.

(dowód: postanowienie k. 84 akt komorniczych KM 2172/07)

Postanowieniem z dnia 26 września 2011 roku Sąd Rejonowy – S. w P. Wydział II Cywilny, sygn. akt II Co 5674/11 nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w

Poznaniu dnia 9 sierpnia 2007 roku, sygn. akt XII GNc 3443/07 z zaznaczeniem przejścia uprawnień na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jako następcy dotychczasowego wierzyciela.

(dowód: postanowienie k. 85)

W dniu 10 stycznia 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie A. S. zawiadomił dłużnika J. U. o wszczęciu postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty SR w Poznaniu zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 9 sierpnia 2007 roku, sygn. akt XII GNc 3443/07 II Co 5674/11 na wniosek wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w celu wyegzekwowania należności głównej 50.297,71 zł. W dniu 7 maja 2012 roku komornik zawiadomił dłużnika o wszczęciu egzekucji z nieruchomości dłużnika (...).

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 83, k. 84)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Nie ulega wątpliwości, że powództwo z art. 840 k.p.c., jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych - podstawach wymienionych w pkt 1-3 omawianego przepisu (por. też uchwała SN z dnia 17 kwietnia 1985 r., III CZP 14/85, OSNC 1985, nr 12, poz. 192; wyrok SN z dnia 21 lipca 1972 r., II CR 193/72, OSNC 1973, nr 4, poz. 68; postanowienie SN z dnia 24 sierpnia 1973 r., II PZ 34/73, LEX nr 7295; postanowienie SN z dnia 18 marca 1971 r., I CZ 110/70, LEX nr 6896). Norma artykułu 840 § 1 pkt 2 stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Omawiany przepis w odniesieniu do orzeczeń sądowych wprowadza prekluzję co do zdarzeń, które wystąpiły przed zamknięciem rozprawy, a zatem zanim jeszcze takie orzeczenie formalnie zostało wydane.

Wytoczenie powództwa opozycyjnego może nastąpić po nadaniu przeciwko dłużnikowi klauzuli wykonalności. Powództwo może być wniesione niezależnie od tego, czy przeciwko dłużnikowi została już wszczęta egzekucja, istotne jest jedynie by zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym było wymagalne. Wówczas dłużnik może żądać pozbawienia bądź ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość wykonania tego tytułu. W doktrynie zasadnie wskazuje się, że samo istnienie możliwości wykonania tytułu wykonawczego, czyli zdolności do egzekucji, pozwala na wystąpienie z powództwem zmierzającym do uniemożliwienia przeprowadzenia egzekucji z tego tytułu wykonawczego. Wytoczenie powództwa opozycyjnego jest niedopuszczalne, w sytuacji gdy wygasła wykonalność tytułu wykonawczego na skutek wyegzekwowania całego świadczenia.

W sprawie niniejszej nie może budzić wątpliwości, iż istnieją w obrocie prawnym dwa tytuły wykonawcze obejmujące tę samą wierzytelność wynikającą ze spornego nakazu zapłaty z dnia 9 sierpnia 2007 roku i oba mogą być egzekwowane. Jest tak dlatego, iż nakazowi zapłaty z dnia 9 sierpnia 2007 roku została nadana klauzula wykonalności w dniu 6 listopada 2007 roku na rzecz P. (...) sprzedaży spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.. Z tego tytułu wykonawczego żadna kwota nie została przez komornika wyegzekwowana. Umarzając postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko powodowi w oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy komornik, zwrócił na mocy art. 816 § 1 k.p.c., wierzycielowi oryginał tytułu. Pamiętać należy, że zasadniczo, zgodnie z treścią art. 826 k.p.c., umorzenie postępowania egzekucyjnego nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna. Skoro

podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, czyli tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, to istnienie takiego tytułu oznacza, że wierzyciel może złożyć wniosek do komornika o wszczęcie egzekucji. Komornik nie jest zaś uprawniony do badania czy wierzyciel, na którego opiewa tytuł wykonawczy, zachował materialne uprawnienie, to jest czy zachował status wierzyciela materialnie uprawnionego, i nawet mimo braku takiego statusu nie mógłby odmówić wszczęcia egzekucji. Tym samym istnienie tytułu wykonawczego stanowi dla dłużnika zobowiązanego wobec wierzyciela według treści tego tytułu, zagrożenie egzekucją i nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia o żądaniu tego pozwu, czy mimo przelewu części wierzytelności objętej tytułem wykonawczym i częściowego zaspokojenia przez ubezpieczyciela faktycznie zostanie złożony wniosek o wszczęcie egzekucji, czy też mając świadomość braku swego materialnego uprawnienia wierzyciel, jak twierdzi, zaniecha tego.

Drugim tytułem wykonawczym uprawniającym do egzekwowania od dłużnika zobowiązanego całości należności jest tytuł wynikający z postanowienia z dnia 26 września 2011 roku, wydanego w sprawie sygn. akt II Co 5674/11, na mocy którego została nadana klauzula wykonalności temuż nakazowi zapłaty na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jako następcy dotychczasowego wierzyciela (k. 85). Po przejściu uprawnień lub obowiązków stwierdzonych tytułem i nadaniu klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 k.p.c. na rzecz lub przeciwko nabywcy, powstaje nowy tytuł wykonawczy stanowiący podstawę egzekucji przeciwko lub na rzecz nowych stron wymienionych w klauzuli wykonalności. Zatem tytuł wykonawczy, którym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz określonej osoby jest innym tytułem wykonawczym niż tytuł wykonawczy, którym jest ten sam tytuł egzekucyjny ale zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz innej osoby (jak SN w post. Z 16.09.2010 r, III CZP 58/10, Lex nr 599801, uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, I Wydział Cywilny z dnia 23 kwietnia 2013 roku, sygn.. akt I ACa 1421/12, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Łodzi).

Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności dłużnik powinien kierować przeciwko wierzycielowi uprawnionemu według treści tego tytułu. Istotą tego powództwa stanowi bowiem żądanie udzielenia ochrony dłużnikowi zwalczającemu wykonalność prawomocnego orzeczenia (wyroku czy nakazu zapłaty). Wyrok pozbawiający wykonalności tytułu wykonawczego uniemożliwia prowadzenie egzekucji na podstawie konkretnego tytułu i przez wierzyciela wskazanego w tym tytule. Jest to więc procesowa forma obrony dłużnika, mimo że uzyskane orzeczenie ma charakter prawno-kształtujący i wywiera skutek w postaci powstania, ustania lub zmiany stosunku prawnego łączącego podmioty wymienione w tytule wykonawczym. Rezultat jest więc zbieżny z tym, osiąganym w wypadku podejmowania czynności prawa materialnego (wyrok SN z dnia 15 stycznia 2015 r, IV CSK 133/14, Lex nr 1591753). Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że wbrew twierdzeniom pozwanej, jest ona prawidłowym adresatem roszczenia, ponadto, co wykazano wyżej, istnieje możliwość wszczęcia egzekucji przez pozwaną w oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy, w którego treści wskazana jest jako wierzyciel.

Skuteczność żądania powództwa przeciwegzekucyjnego (art. 840 § 1 k.c.) uzależniona jest od wykazania przez stronę powodową nieistnienia obowiązku objętego tytułem wykonawczym (art. 6 k.c. i 232 k.p.c.), przy czym prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w każdym przypadku (por uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, I ACa 1421/12, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Łodzi). W przedmiotowej sprawie świadczenia objęte tytułem wykonawczym skierowanym przeciwko wierzycielowi (pozwanemu w sprawie niniejszej) nie zostały wyegzekwowane w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

Powód przyznał, że był w stosunku do pozwanej dłużnikiem, a nadto bezsporne było w tej sprawie, iż pozwanej zaspokojona została co do kwoty 53.057,21 zł objętej przedmiotowym tytułem egzekucyjnym oraz, że sprzedała ona wierzytelność objętą tytułem wykonawczym (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.. Sprzedaż wierzytelności powoduje, że wystawiony wcześniej tytuł egzekucyjny traci podstawę prawną. W takiej sytuacji zobowiązanie pomiędzy wierzycielem, na którego opiewa tytuł wykonawczy a dłużnikiem wygasło i w tej relacji nie może być egzekwowane. Natomiast zaspokojenie pozwanej przez podmiot trzeci w zakresie kwoty 53.057,21 zł, nie można traktować jako wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co stanowiło by negatywną przesłankę powództwa przeciwegzekucyjnego, lecz uznać należy za zapłatę powodującą wygaśnięcie zobowiązania w tym zakresie. To zaś sprawia, że uznać wypada iż, w przedmiotowej sprawie powód udowodnił, że po powstaniu tytułu

egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie (sprzedaż wierzytelności, a także zapłata kwoty 53.057,21 zł) na skutek, którego jego zobowiązanie wobec dotychczasowego wierzyciela P. (...) Centrum (...) w B. wygasło i nie może być egzekwowane przez tego wierzyciela.

Mając na uwadze powyższe powództwo o pozbawienie wykonalności opisanego wyżej tytułu wykonawczego należało uwzględnić w całości, jednakże w zakresie objętym tym tytułem.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił jako niezasadne z uwagi na to, że żądanie kosztów postępowania egzekucyjnego oraz kosztów adwokackich w egzekucji nie wynika z treści tego tytułu, a zatem nie może być podstawą żądania w ramach powództwa o pozbawienie wykonalności

W przedmiocie kosztów procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c.. Łącznie powód wygrał w 86 % (87.165,94 z 101.276) i w takim zakresie należy mu się zwrot kosztów od pozwanego i dlatego zasądzono na jego rzecz kwotę 3.096 zł (86 % z 3.600).

Powód był zwolniony od kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu, która w sprawie niniejszej wynosiła 5.064 zł. To sprawia, że pozwany winien ponieść koszty opłaty w zakresie, w jakim uległ w tym procesie, to jest co do kwoty 4.355 zł (86 % z 5.064).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

Dnia 11 stycznia 2016 roku.